

Kőbunkó világ

PUBLICISZTIKA - ELSŐ OLDAL - LX. évfolyam, 46. szám, 2016. november 18.

Edward Gibbont olvasom, *A Római Birodalom hanyatlása és bukása* című hatkötetes röpdolgozatot, amelyhez hasonlót Gibbon óta senki se írt. Másfél éve forgatom, ehhez képest a második kötetnek még a derekánál se tartok, minthogy sajnos nagyjából mindenféle hülyeségekre fecserlem az időt, például hírekre, amelyek olyasmiről szólnak, hogy valamelyik köztörvényes idióta tegnap megint mondott valamit, vagy újabb jókora summát lopott. Mintha volna ebben bármi olyasfajta mozzanat, ami általában a történelem folyamán és speciálisan Gibbon roppant munkájában halmozottan ne fordulna elő. A történelem gyakorlatilag abból áll, hogy az emberi lény több-kevesebb rátermettséggel csal, lop, hazudik, rabol, aztán ezen vagy meggazdagszik, vagy rajta veszt, vagy mindkettő, vagy egyik se, ahogy a sors kereke kiforogja – ez is benne van Gibbon monumentális krónikájában, amely a Római Birodalom fénykorától Bizánc bukásáig terjedő időszakot fogja át egységes történetfilozófiai nézőpontból, de olyan részletességgel, ami lenyűgöző. Az alapját képező erudíció önmagában is emberfölötti, ilyen tudásanyagot még a tizennyolcadik-tizenkilencedik század csendes, hosszú telein és békakuruttyolásos-madárfütytős nyarain is csak azok szedtek össze, akiket a genetika önkénye abnormálisan túlfejlett elmével ruházott föl, mégsem ez benne a legelképesztőbb, hanem a módszer.